

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 9, 2022

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:661](#) 29-04-2022

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:4186](#) 24-05-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:4050](#) 17-05-2022

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:1491](#) 12-05-2022

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:1488](#) 12-05-2022

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2022:1309](#) 10-05-2022

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2022:1354](#) 03-05-2022

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2022:1296](#) 03-05-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:3298](#) 26-04-2022

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2022:286](#) 08-03-2022

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:4034](#) 23-05-2022

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:3946](#) 18-05-2022

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2022:2626](#) 13-05-2022

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:4033](#) 12-05-2022

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:3906](#) 11-05-2022

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:4613](#) 04-05-2022

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:3897](#) 04-05-2022

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2022:1346](#) 04-05-2022

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2022:1787](#) 03-05-2022

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:3643](#) 20-04-2022

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2022:1931](#) 14-04-2022

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:4021](#) 13-04-2022

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:3620](#) 11-04-2022

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2022:2607](#) 02-02-2022

Antillen

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEAA:2022:125](#) 30-03-2022

[Gerecht in eerste aanleg van Sint Maarten, ECLI:NL:OGEAM:2022:34](#) 08-03-2022

RECHTSPRAAK

Notaris had voldoende redenen om te twijfelen over de door de executeur afgegeven ruimschoots toereikend-verklaring, maar laat na deze zelf te toetsen. Tuchtrechter legt berisping op.

In een beneficiair aanvaarde nalatenschap geeft de notaris op verzoek van de langstlevende echtgenote die tevens executeur is in de nalatenschap van haar overleden echtgenoot een verklaring van erfrecht af. In de verklaring staat dat de executeur een ruimschoots toereikend-verklaring heeft afgelegd (art. 4:202 BW) waardoor deze zelfstandig bevoegd is om de nalatenschap te beheren en ingevolge de wettelijke verdeling als enige bevoegd is om de goederen behorende tot de nalatenschap te beheren en daarover te beschikken. De executeur heeft vervolgens diverse rechtshandelingen verricht die uiteindelijk leiden tot de benoeming door de rechtbank (art. 4:203 BW) van een vereffenaar. In dat kader overwoog de rechtbank dat de executeur ernstig tekort is geschoten in het beheer van de nalatenschap en dat het aannemelijk is dat schuldeisers in hun verhaalsrechten zijn beperkt.

Vervolgens dient deze door de rechtbank benoemde vereffenaar een klacht in tegen de notaris. De vereffenaar stelt dat de notaris bij het opstellen en afgeven van de verklaring van erfrecht niet dan wel onvoldoende heeft voldaan aan zijn onderzoeks- en zorgplicht. De notaris had – zo de klagende vereffenaar – de juistheid van de door de executeur afgelegde ruimschoots toereikend-verklaring niet (zelfs niet marginaal) getoetst. Als gevolg daarvan heeft de notaris lichtvaardig geoordeeld dat was aangetoond dat de baten van de nalatenschap ruimschoots voldoende waren. Het hof komt in appèl tot het oordeel dat de klacht in eerste aanleg terecht gegrond is verklaard. In de visie van het hof had de notaris op z'n minst summier onderzoek moeten doen naar de waarde van de goederen en de omvang van de schulden van de nalatenschap. Ook kan niet worden aangenomen dat de notaris voldoende onderzoek heeft verricht. In casu was sprake van meerdere indicaties die reden hadden moeten zijn voor gerede twijfel bij de notaris op grond waarvan hij nader onderzoek had moeten doen. Interessant is dat uit de stukken wordt afgeleid dat bij de notaris wel degelijk twijfels bestonden omtrent de omvang van de nalatenschap, maar dat die voor de notaris 'slechts' reden waren om de executeur aan te raden om hoewel dit niet vereist was, tóch de regels van een formele vereffeningsprocedure na te leven.

Anders dan de tuchtrechter in eerste aanleg meent het hof dat niet kan worden volstaan met een waarschuwing en legt als maatregel een berisping op.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2022:1296

Zaaknummer: 200.301.582/01 NOT

Rechters: G.C.C. Lewin, A.D.R.M. Boumans en J.W. van Zaane

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Trage boedelafwikkeling en struisvogeltechniek leiden tot een schorsing van de notaris.

De erfgenamen van de in 2015 overleden X dienen een klacht in tegen de notaris die destijds door hen is gemachtigd om namens hen de nalatenschap af te wikkelen. Klagers verwijten de notaris dat zij onzorgvuldig heeft gehandeld bij de afwikkeling van de nalatenschap van erflater. De afwikkeling duurt onnodig lang en de notaris heeft klagers vanaf het begin onvoldoende en onjuist geïnformeerd. Het hof overweegt dat van een notaris die bij de afwikkeling van een nalatenschap betrokken is, mag worden verwacht dat hij/zij de belangen van de erfgenamen zorgvuldig behartigt en voldoende voortvarend handelt. Door hier gedurende lange tijd niet aan te voldoen heeft de notaris onzorgvuldig gehandeld en daarmee is een van de kernwaarden van het notariaat geschonden. De notaris heeft gedurende bijna zeven jaar niet, te laat of niet naar behoren gereageerd op correspondentie van klagers en de afwikkeling van de nalatenschap op zijn beloop gelaten. Het hof rekent de notaris zwaar aan dat zij toegeeft dat zij bij de afwikkeling een struisvogeltechniek heeft toegepast. Het hof betreft in zijn (strafmaat)afwegingen het feit dat aan de notaris voor eerdere tuchtrechtelijke verwijten al twee keer de maatregel van waarschuwing is opgelegd. Dit alles leidt tot het hof tot de conclusie dat de in eerste aanleg oplegde maatregel – schorsing in de uitoefening van het ambt voor de duur van twaalf weken – passend en geboden is en dat niet volstaan kan worden met een lichtere maatregel.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2022:1354

Zaaknummer: 200.301.568/01

Rechters: G.C.C. Lewin, A.D.R.M. Boumans en J.W. van Zaane

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Pinpasgebruik e.a. is onvoldoende om te kunnen spreken van beheer, er hoeft geen rekening en verantwoording te worden afgelegd.

Eiseres en gedaagde zijn de erfgenamen van erflaatster. Gedaagde is tevens afwikkelingsbewindvoerder. Eiseres wil dat gedaagde rekening en verantwoording aflegt ter zake van het door hem gevoerde beheer over haar vermogen gedurende de periode voorafgaand aan het overlijden van erflaatster. Eiseres is ontvankelijk in haar vordering. Het verweer van gedaagde dat feitelijk verdeling van de nalatenschap wordt gevorderd en zijn afwikkelingsbewindvoerschapschap zich hiertegen verzet faalt nu eiseres betaling van haar erfdeel (en aanvullende legitieme) vordert.

Vervolgens meent de rechtbank dat eiseres onvoldoende onderbouwt dat gedaagde het beheer over de financiën van erflaatster voerde. Gedaagde beschikte weliswaar over een pinpas van overledene en heeft ook daadwerkelijk gelden opgenomen en betalingen verricht, maar dat is niet hetzelfde als het beheren van het vermogen van de overledene. Ook een door de erflaatster aan gedaagde verstrekte volmacht maakt dit niet anders, nu niet vaststaat dat gedaagde van die volmacht gebruik heeft gemaakt. Ook erkent eiseres dat erflaatster wilsbekwaam was en in staat was haar financiële belangen behoorlijk waar te nemen. Daarmee moet het ervoor worden gehouden dat erflaatster zelf het beheer voerde, hetgeen betekent dat er in beginsel geen grond is om rekening en verantwoording te vorderen. Bovendien heeft gedaagde in de procedure voldoende toelichting gegeven bij een flink aantal aankopen en betalingen en heeft hij daarmee in feite de gevraagde rekening en verantwoording toch gedaan. Aan de bezwaren van eiseres bij die toelichting moet worden voorbijgegaan omdat, gezien erflaatsters wilsbekwaamheid, moet worden aangenomen dat zij met de bestedingen heeft ingestemd.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 13-04-2022

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2022:4021

Zaaknummer: C/15/309578 / HA ZA 20-710

Rechters: H.A. Pott Hofstede

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geen ontslag voor de testamentair bewindvoerder wegens gewichtige redenen.

In haar laatste testament heeft erflaatster – onder meer – hetgeen haar stiefzoon W uit haar nalatenschap verkrijgt onder bewind gesteld en A tot bewindvoerder benoemd. Na het overlijden van erflaatster heeft stiefzoon W bij levenstestament een algemene volmacht gegeven aan X, Y en Z.

Verzoekers W, X, Y en Z komen in appèl op tegen de afwijzing van de kantonrechter van het verzoek tot ontslag van verweerder A als bewindvoerder. Ook verzoeken zij de benoeming van Q-BV tot bewindvoerder. Als gewichtige redenen (art. 4:164 BW) voeren zij aan de verstoorde verhoudingen tussen partijen, de wijze waarop verweerder A invulling geeft aan haar werkzaamheden en dat sprake is van belangenverstrengeling. Dit laatste omdat verweerder A niet alleen bewindvoerder is, maar ook executeur in de nalatenschap van erflaatster en zij in die hoedanigheid door W in rechte is betrokken. Bij gebreke aan onderbouwing met concrete en objectieve feiten is de verstoorde verhouding geen reden voor ontslag. Het hof is verder van oordeel dat verweerder A de wijze waarop zij haar taak invult voldoende gedocumenteerd heeft en dat van niet-behoorlijk nakomen daarvan geen sprake is. Het enkele feit dat A de door W gemaakte kosten in de procedure waarin hij de geldigheid van het testament betwist niet uit het onder bewind gestelde vermogen wenst te voldoen, is onvoldoende onderbouwing van de gestelde belangenverstrengeling. Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking nu de genoemde redenen – ook in onderlinge samenhang – niet zijn aan te merken als gewichtig en reden voor ontslag van A als bewindvoerder.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 26-04-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:3298

Zaaknummer: 200.302.343

Rechters: J.H. Lieber, E.B. Knottnerus en D.J.M. van de Voort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De notaris had weliswaar met erflaatster gesproken over het opstellen van een testament maar had daartoe van haar geen opdracht gekregen en is dus niet aansprakelijk voor de schade die voor eiseres voortvloeit uit het niet-opstellen ervan.

Als de notaris de bedlegerige en zieke erflaatster thuis bezoekt voor het passeren van de verkoopvolmacht van haar woning komt ook het opstellen van een testament ter sprake. Tijdens het gesprek hierover komt erflaatster op de proppen met een lijstje met namen. Als de notaris aan het slot van het gesprek vraagt of hij het (inmiddels door hem van meer gegevens zoals geboortedata enz. voorziene) lijstje mag meenemen naar kantoor, geeft erflaatster te kennen het liever te willen houden om er verder over na te denken. Enkele maanden later, en daags voor het overlijden van erflaatster, gaat eiseres langs bij de notaris, overhandigt het lijstje en dringt – gezien de slechte gezondheidstoestand van erflaatster en haar opname in het ziekenhuis – aan op het opmaken van erflaatsters testament. Na het overlijden van erflaatster blijkt dat haar laatste testament dateert uit 2007. Eiseres vordert een verklaring voor recht dat de notaris aansprakelijk is voor de schade van eiseres als gevolg van het niet opmaken van het testament, en een veroordeling van de notaris om de daaruit voortvloeiende schade te vergoeden. Het gerecht overweegt dat voor toewijzing in elk geval moet vaststaan dat de notaris van erflaatster opdracht had gekregen om een testament op te stellen. Dit kan het gerecht echter niet vaststellen. Daarvoor is mede redengevend dat niet blijkt dat erflaatster niet zelf met de notaris in contact kon komen. Ook is duidelijk dat erflaatster en de notaris ter gelegenheid van het tekenen van de verkoopvolmacht hebben gesproken over haar testament en dat het namenlijstje bij erflaatster is achtergebleven. Hieruit leidt het gerecht af dat erflaatster de notaris nooit heeft verzocht om langs te komen teneinde het testament daadwerkelijk op te stellen. Het gerecht wijst de vorderingen van eiseres af.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Sint Maarten

Datum uitspraak: 08-03-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAM:2022:34

Zaaknummer: SXM202100643

Rechters: A.J.J. van Rijen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek om alsnog beneficiair te mogen aanvaarden is te laat ingediend. Los daarvan is een testamentair legaat geen onbekende schuld als bedoeld in artikel 4:194a BW.

Erflaatster overlijdt in 2020. Uit de in maart 2021 afgegeven verklaring van erfrecht blijkt dat haar zes testamentaire erfgenamen de nalatenschap in januari 2021 zuiver hebben aanvaard. In haar testament legateert erflaatster al haar onroerende goederen (waaronder haar woonhuis) aan een van haar zonen, zulks onder de last de agrarische waarde daarvan in te brengen in haar nalatenschap. Op 29 november 2021 verzoekt een aantal erfgenamen de kantonrechter hun machtiging te geven om de nalatenschap alsnog beneficiair te mogen aanvaarden (art. 4:194a BW). De verzoekers geven aan dat zuiver is aanvaard op basis van een verkeerde voorstelling van zaken. Dit werd mede veroorzaakt door het feit dat zij verkeerd/onvolledig zijn geadviseerd omdat als gevolg van corona geen fysiek overleg mogelijk was met de geraadpleegde deskundige personen. De kantonrechter constateert dat de erfgenamen bij brief van 29 januari 2021 van de notaris een kopie van het testament hebben ontvangen. Op 22 maart 2021 is aan hen door een medewerker van het notariskantoor bevestigd dat het legaat zag op alle onroerende goederen van erflaatster. De kantonrechter concludeert dat verzoeksters op 29 januari 2021 dan wel op 22 maart 2021 kennis hebben kunnen nemen van het bestaan van het legaat. Daarmee is duidelijk dat het verzoek niet is ingediend binnen de driemaandstermijn van artikel 4:194a lid 1 BW en dus worden verzoeksters niet-ontvankelijk verklaard. Ten overvloede wijst de kantonrechter erop dat een legaat dat kenbaar is opgenomen in een testament geen schuld is als bedoeld in artikel 4:194a BW.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 03-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2022:1787

Zaaknummer: 9560533 \ UT VERZ 21-16490

Rechters: D. Wachter

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De in een vaststellingsovereenkomst overeengekomen termijn waarvoor een nalatenschapsgoed door een erfgenaam kan worden overgenomen, is een fatale termijn.

Inzake de afwikkeling van de verdeling van hun moeders nalatenschap is door twee broers in november 2019 een vaststellingsovereenkomst gesloten. Broer A, eiser, kan tot 1 februari 2020 de tot de nalatenschap behorende woning overnemen tegen een waarde van € 395.000. Thans is de woning € 550.000 waard en is de woning nog niet aan broer A geleverd. Tussen de broers is in geschil of 1 februari 2020 een fatale termijn is. In een (zeer) uitgebreide uitspraak geeft de rechtbank gemotiveerd aan dat broer A geen nakoming meer kan eisen van de afspraak in de vaststellingsovereenkomst omdat de daarvoor gestelde termijn is verstreken. Het feit dat de broers ook na februari 2020 nog verder hebben onderhandeld over (de condities van) een eventuele overname, maakt dat niet anders. Vervolgens bepaalt de rechtbank als wijze van verdeling dat de woning moet worden verkocht aan een derde (art. 3:185 BW).

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 20-04-2022

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2022:3643

Zaaknummer: C/15/312714 / HA ZA 21-55

Rechters: E.J. Bellaart

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Postume gerechtelijke vaststelling ouderschap heeft civielrechtelijk terugwerkende kracht. Desalniettemin vindt voor de erfbelasting de te belasten verkrijging pas plaats op het tijdstip dat de uitspraak waarbij het ouderschap is vastgesteld, kracht van gewijsde heeft verkregen.

Na het overlijden van erflater in 2008 zijn diens echtgenote A en dochter B de erfgenamen. In 2014 wordt gerechtelijk vastgesteld dat erflater ook de ouder is van C en is C met terugwerkende kracht naar het tijdstip van diens overlijden (art. 1:207 lid 5 BW) mede-erfgenaam van erflater. Vervolgens worden de aan A en B opgelegde aanslagen erfbelasting ambtshalve verminderd. Aan C wordt een navorderingsaanslag successierecht (thans erfbelasting) over 2008 opgelegd. De Hoge Raad oordeelt dat voordat de beschikking waarbij de toewijzing van het verzoek tot gerechtelijke vaststelling ouderschap kracht van gewijsde had, C niet kon worden aangemerkt als rechthebbende tot de nalatenschap van erflater. Dit betekent dat – ondanks de civielrechtelijke terugwerkende kracht – niet kan worden aangenomen dat de verkrijging/het belastbare feit naar aanleiding waarvan de navorderingsaanslag aan C is opgelegd, heeft plaatsgevonden voordat die beschikking kracht van gewijsde had gekregen. De Hoge Raad vernietigt de uitspraken van hof en rechtbank alsmede de aan C opgelegde navorderingsaanslag.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-04-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:661

Zaaknummer: 21/00232

Rechters: R.J. Koopman, J. Wortel, A.F.M.Q. Beukers-van Dooren, M.T. Boerlage en P.A.G.M. Cools

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof kan de omvang vordering uit hoofde van legitieme portie en ouderlijke boedelverdeling niet vaststellen omdat het petitum vordering onduidelijk is en geen eenduidig standpunt wordt ingenomen.

De zaak draait om de nalatenschappen van vader en moeder. Moeder is overleden in 2014 en heeft haar echtgenoot alsmede haar zoon en dochter als erfgenamen achtgelaten. In het testament van moeder stond een ouderlijke boedelverdeling (art. 4:1167 Oud BW). De omvang van de vorderingen van zoon en dochter uit hoofde van de ouderlijke boedelverdeling is nimmer vastgesteld. In 2015 is vader overleden en in zijn testament heeft hij zijn dochter tot enig erfgenaam benoemd en een derde tot executeur.

In de onderhavige procedure wil de zoon duidelijkheid verkrijgen over de omvang van zijn vordering uit hoofde van de ouderlijke boedelverdeling in de nalatenschap van moeder en zijn vordering uit hoofde van zijn legitieme portie in de nalatenschap van vader.

Het hof constateert dat de memorie van grieven een onoverzichtelijke opsomming bevat van geschilpunten tussen partijen. Ook is in het petitum geen onderscheid gemaakt tussen de OBV-vordering en de legitimaire vordering, is er ter zake geen bedrag opgenomen, en dit betekent dat de vordering daarmee (te) onbepaald is. Het valt het hof verder op dat de zoon geen eenduidig standpunt inneemt over de omvang van de nalatenschap van de moeder en de samenstelling van de legitimaire massa van de nalatenschap van de vader. Van de zoon mocht een gespecificeerd en onderbouwd bewijsaanbod worden verwacht. Op grond van deze overwegingen komt het hof tot de slotsom dat vaststelling van het erfdeel van de zoon in de nalatenschap van moeder in het kader van deze procedure niet mogelijk is. Daaruit vloeit voort dat het evenmin mogelijk is om de omvang van de legitimaire massa en de legitieme portie van de zoon in de nalatenschap van vader vast te stellen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 08-03-2022

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2022:286

Zaaknummer: 200.283.247/01

Rechters: C.M. Warnaar, E.A. Mink en G.G.B. Boelens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na afgifte verklaring van erfrecht dient de notaris ook de verwachters te informeren.

Het tuchthof is het met klager eens dat de notaris die een verklaring van erfrecht afgeeft ter zake van een testament met een tweetrapsmaking een (primaire) verwachter moet informeren over het feit dat deze verwachter is in het testament van erflater/testateur. Als sprake is van een tweetrapsmaking rust op de notaris weliswaar geen wettelijke verplichting om de (primaire) verwachters te informeren, maar deze plicht vloeit volgens het hof voort uit de zorgplicht van artikel 17 Wna. Ook had de notaris op diens verzoek aan de primaire verwachter een kopie van het testament moeten verstrekken. Een verklaring van de bezwaarde-erfgenaam dat deze de primaire verwachters zal informeren, doet niet af aan de zorgplicht van de notaris in dezen. Het hof ziet af van het opleggen van een maatregel aangezien het zich nog niet eerder zo specifiek heeft uitgesproken over dit onderwerp.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 10-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2022:1309

Zaaknummer: 200.296.993/01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, J.W.M. Tromp en M. Bijkerk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat in het beroepschrift niet is gesteld dat sprake is van een doorbrekingsgrond van het rechtsmiddelenverbod van artikel 676a onder q Rv wordt appellant niet-ontvankelijk verklaard in zijn appèl tegen het oordeel in eerste aanleg dat de executeur er niet in is geslaagd om aan te tonen dat de beneficiair aanvaarde nalatenschap ruimschoots toereikend is.

Op verzoek van diens mede-erfgenaam oordeelde de kantonrechter (in eerste aanleg) dat de appellant/executeur er niet in is geslaagd om aan te tonen dat de beneficiair aanvaarde nalatenschap ruimschoots toereikend is. Tegen dit oordeel staat in beginsel geen andere voorziening open dan cassatie in het belang der wet, artikel 676a onder q Rv.

In het beroepschrift in appèl ontbreekt een beroep op een doorbrekingsgrond. Ook met een maximum aan welwillendheid kan het hof dit beroep op een doorbrekingsgrond ook niet lezen in de stelling van appellant dat de kantonrechter bij de bestreden beschikking buiten het toepassingsgebied van artikel 4:202 lid 1 onder a BW is getreden.

Los daarvan doet die doorbrekingsgrond zich volgens het hof überhaupt niet voor. Het hof overweegt in dat kader dat de kantonrechter bevoegd en binnen het toepassingsbereik van artikel 4:202 lid 1 onder a BW, op basis van een daarop expliciet gericht verzoek, een beslissing heeft gegeven na het doorlopen van een procedure gebaseerd op hoor en wederhoor. Die beslissing staat op zichzelf. Het hof constateert dat de kantonrechter – zo nodig ambtshalve – heeft vastgesteld dat ten gevolge van haar beslissing over de ruimschoots toereikendheid van de nalatenschap krachtens artikel 4:202 lid 1 onder a BW de taak van de executeur van rechtswege is beëindigd (omdat de nalatenschap moet worden vereffend). Dit is – zo het hof – een op zichzelf staande en juridisch juiste constatering van de kantonrechter. Appellant wordt niet-ontvankelijk verklaard.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:1488

Zaaknummer: 200.306.197_01

Rechters: R.R.M. de Moor, A.P. Zweers-van Vollenhoven en C.M. Molhuysen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Gezien de inhoud van het testament is de vervaltermijn van artikel 4:85 BW in casu niet van toepassing en hoefde er geen expliciete aanspraak te worden gemaakt op de legitieme portie.

In 2003 is vader overleden. Vader was de curator van dochter 2 en na diens overlijden is moeder tot curatrice benoemd. In 2018 is de curatele omgezet in een meerderjarigenbewind en een mentorschap. Moeder en dochter 1 zijn daarbij resp. tot bewindvoerder en mentor benoemd. In 2019 is moeder overleden. In eerste aanleg werd onder meer geconstateerd dat sprake is van verwijtbaar handelen door moeder omdat zij namens dochter 2 niet tijdig (dat wil zeggen binnen de vijfjaarstermijn van art. 4:85 BW) een beroep heeft gedaan op de legitieme portie van dochter 2 in de nalatenschap van vader.

In appèl bestrijdt dochter 1 dat het geen aanspraak maken een toerekenbare tekortkoming is en dat gezien de na het overlijden van vader inmiddels verstreken tijd, dochter 2 geen legitimaire vordering heeft op moeders nalatenschap in verband met vaders overlijden.

Het hof constateert dat een eerste grief van dochter 1 in zoverre slaagt dat er inderdaad enkele (feitelijke) onjuistheden in de uitspraak in eerste aanleg stonden, en corrigeert deze. Vervolgens overweegt het hof dat dochter 2 in het testament van vader voor een breukdeel overeenkomend met haar legitieme portie tot erfgenaam is benoemd. Dit betekent dat het niet nodig was om (tijdig) aanspraak te maken op de legitieme portie en dat moeder in haar hoedanigheid van curatrice niet toerekenbaar is tekortgeschoten in haar verplichtingen jegens dochter 2. Gezien de verdere inhoud van vaders testament hebben beide dochters een geldvordering verkregen op hun moeder. Dit alles leidt het hof tot de conclusie dat de beschikking van de rechtbank van 2021 moet worden vernietigd.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:1491

Zaaknummer: 200.304.904_01

Rechters: R.R.M. de Moor, A.P. Zweers-van Vollenhoven en C.M. Molhuysen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voorlopige voorziening tot ontslag van de executeur/afwikkelingsbewindvoerder wordt afgewezen nu de beneficiair aanvaarde nalatenschap bij gebreke aan een ruimschoots toereikend-verklaring moet worden vereffend.

Na het overlijden van moeder zijn verzoekster en verweerder haar enige erfgenamen. Verweerder is tevens benoemd tot executeur/afwikkelingsbewindvoerder en heeft deze benoeming en de nalatenschap zuiver aanvaard. Verzoekster heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. Verzoekster verzoekt de kantonrechter dat verweerder wegens gewichtige redenen en met onmiddellijke ingang ontslag wordt verleend als executeur/afwikkelingsbewindvoerder (art. 4:149 BW en 4:164 BW). Ook verzoekt zij om zelf te worden benoemd als vervangend executeur en als opvolgend bewindvoerder. Subsidiair verzoekt verzoekster dat de kantonrechter haar benoemt als vereffenaar. Verzoekster stelt dat verweerder ernstig tekort is geschoten in de invulling van zijn taak waardoor haar vertrouwen in hem ernstig is geschaad. Verweerder betwist de stellingen van verzoekster. De kantonrechter overweegt dat verzoekster de nalatenschap beneficiair heeft aanvaard en deze derhalve overeenkomstig artikelen 4:202 tot en met 4:226 BW moet worden vereffend nu de executeur geen ruimschoots toereikend-verklaring heeft afgelegd en ook uit de overgelegde boedelbeschrijving niet kan worden afgeleid dat er voldoende in de nalatenschap zit om alle schulden te voldoen. De kantonrechter houdt het er dan ook voor dat er sprake is van een negatieve nalatenschap, hetgeen betekent dat de taak van verweerder als executeur is geëindigd. Het benoemen van een vervangend executeur is dan ook niet aan de orde. Het verzoek om een vereffenaar te benoemen dient te worden beoordeeld door de rechtbank en niet door de kantonrechter (art. 4:203 BW). De kantonrechter verwijst de zaak door naar de rechtbank ter verdere behandeling.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 11-04-2022

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2022:3620

Zaaknummer: 9589546 / EJ VERZ 21-400

Rechters: S.W.S. Kiliç

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel moeder ten tijde van haar overlijden niet het gezag uitoefent over haar minderjarige kinderen acht de rechtbank artikel 1:259 aanhef onder b BW niet van toepassing.

De 14-jarige A bevalt van een zoon C. Vervolgens overlijdt X, de moeder van A, twee dagen na de geboorte van haar kleinzoon C en moet in het gezag van zowel de minderjarige moeder A zelf als haar kind C worden voorzien. Hetzelfde geldt voor het eveneens nog minderjarige kind (B) van moeder X. Over A, haar kind C en broer B wordt een voorlopige voogd benoemd (art. 1:296 e.v. BW). De Raad voor de Kinderbescherming verzoekt om een tante (Y) van A en B tot voogd te benoemen over A, B en C. De Raad betreft hierbij dat moeder X in haar testament tante Y als voogd over A en B had aangewezen (art. 1:292 BW).

Anders dan de Raad meent de rechtbank dat artikel 1:293 aanhef en onder b BW niet van toepassing is in deze casus en dat de testamentaire voogdijbenoeming wél effect kan sorteren. De rechtbank komt tot dit oordeel omdat moeder X weliswaar op het tijdstip van haar overlijden niet met het gezag over haar kinderen A en B was belast, maar dat dit samenhangt met het feit dat nu net in verband met haar medische toestand kort voor haar overlijden een voorlopige voogd was benoemd. Moeder X had kort voor en met het oog op haar aankomend overlijden een testament met voogdijbenoeming gemaakt. De rechtbank oordeelt dan ook dat van een situatie als bedoeld in artikel 1:293 aanhef en onder b BW geen sprake is en dat de moeder X ten tijde van haar overlijden nog steeds met het gezag over A en B was belast. Dit brengt de rechtbank ertoe om aan tante Y te vragen of haar voorkeur uitgaat naar aanvaarding van de testamentaire benoeming, dan wel dat zij liever door de rechtbank tot voogd wordt benoemd. Vanwege praktische redenen geeft tante Y aan de voorkeur te geven aan dit laatste. De rechtbank stelt vast dat (wederom in afwijking van de Raad) artikel 1:253g BW niet het verzoek van de Raad kan dragen. Artikel 1:295 BW daarentegen kan het verzoek van de Raad om de tante tot voogdes over A en B wél dragen. Mede gezien artikel 1:246 BW in combinatie met artikel 1:295 en artikel 1:299 BW benoemt de rechtbank tante Y tot voogdes over de minderjarige A, B en C.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 13-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2022:2626

Zaaknummer: C/02/396832 / FA RK 22-1771

Rechters: Holierhoek, M.J.L. M.J.L. Holierhoek

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Feitelijke wilsonbekwaamheid leidt tot nietigheid van zowel levens- als regulier testament van nog in leven zijnde (levens)testatrice.

Hoewel zij nog in leven is, starten haar dochters een procedure om niet alleen het door moeder gemaakte levenstestament nietig te laten verklaren, maar ook het door haar gemaakte reguliere testament. De rechtbank overweegt dat het feit dat moeder nog in leven is (en haar testament dus nog niet in werking treedt) gezien de bijzondere situatie geen beletsel vormt om de vorderingen van dochters te kunnen ontvangen.

Vervolgens acht de rechtbank voldoende bewezen dat de (levens)testatrice ten tijde van het opmaken van het levens- en reguliere testament als gevolg van dementie niet feitelijk wilsbekwaam was (art. 3:33 BW). Mede bepalend voor dit oordeel is het feit dat een geriater reeds vóór het passeren van de akten de diagnose Alzheimer had gesteld. Dat de bij de zaak betrokken notarissen naar aanleiding van hun contacten met moeder geen aanleiding hebben gezien om het stappenplan wilsonbekwaamheid in gang te zetten of een VIA-arts te raadplegen, betekent niet dat aan de Alzheimerdiagnose voorbij moet worden gegaan. De rechtbank verklaart voor recht dat moeder feitelijk wilsonbekwaam was ter zake van het opstellen van beide testaments en dat beide testaments nietig zijn. De vordering van de dochters om te bepalen dat zij het vonnis in mogen schrijven in het Centraal Testamentenregister wordt afgewezen. Niet aannemelijk is geworden en niet is toegelicht op grond waarvan een vonnis in een testamentenregister ingeschreven kan worden.

Voor het (doen) opnemen in het register kunnen de dochters zich volgens de rechtbank wenden tot een notaris.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 04-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2022:1346

Zaaknummer: C/08/271228 / HA ZA 21-384

Rechters: A. Smedes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bij het oordeel of aan het onwaardigheids criterium van ten minste vier jaren van artikel 4:3 lid 1 onder b BW is voldaan, is de hoogte van de maximale straf op het tijdstip van overlijden relevant, en niet die op het tijdstip van het misdrijf.

In juli 2005 is A onherroepelijk veroordeeld wegens gekwalificeerde mishandeling jegens zijn echtgenote B (tweemaal) en wegens bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht (tweemaal). Er is sprake van meerdaadse samenloop van mishandeling van een echtgenoot en bedreiging (art. 57, 300, 304 en 285 Sr). Na het overlijden van echtgenote B is in geschil of A onwaardig is om van haar te kunnen erven (art. 4:3 BW). Eisers stellen zich op het standpunt dat de hoogte van de straf die als gevolg van een gepleegd misdrijf kan worden opgelegd (en die kan leiden tot een onwaardigverklaring) dient te worden beoordeeld naar het tijdstip van het overlijden en niet dat van (de veroordeling voor) het misdrijf. De rechtbank is het hiermee eens en acht A onwaardig om van B te erven.

Op het tijdstip van het overlijden van A kon voor de mishandeling van een echtgenoot ten hoogste vier jaar worden opgelegd (art. 300 lid 1 jo. art. 304 lid 1 onder 1 Sr) en voor bedreiging ten hoogste twee jaar (art. 285 lid 1 Sr). Gelet op de meerdaadse samenloopregeling kon voor de beide misdrijven gezamenlijk maximaal vijf jaar en vier maanden worden opgelegd (art. 57 lid 2 Sr). Daarmee staat vast dat op het tijdstip van het overlijden van B aan het onwaardigheids criterium is voldaan.

Het subsidiaire verweer dat B haar echtgenoot A op ondubbelzinnige wijze had vergeven, wordt door eisers gemotiveerd weersproken. Dit is voor de rechtbank aanleiding om conform de hoofdregel van artikel 150 Rv gedaagden toe te laten tot het door hen aangeboden bewijs van de door hen gestelde vergeving.

Eisers stellen verder dat A zijn aandeel in een perceel dat behoort tot de door het overlijden ontbonden huwelijksgoederengemeenschap, heeft verbeurd (art. 3:194 lid 2 BW). De rechtbank is het met eisers eens dat A onvoldoende informatie heeft gegeven over de omvang van de nalatenschap. Toch is dit enkele feit niet voldoende om tot de verbeurdverklaring te komen. Daarbij is van belang dat de rechtbank het voldoende aannemelijk acht dat eisers op

de hoogte waren dan wel konden zijn dat het perceel tot de huwelijkse gemeenschap behoorde.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 04-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:3897

Zaaknummer: 10/545737 HA ZA 18-219

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Executeur moet door de erflater in een VOF-overeenkomst overeengekomen overnamebeding nakomen.

Erflater was tot zijn overlijden medevennoot in een VOF. In zijn uiterste wil heeft erflater een executeur benoemd. In geschil is of deze executeur op grond van het in de vennootschapsakte opgenomen overnamebeding verplicht is om mee te werken aan de levering aan de voortzettende medevennoten van het onverdeeld aandeel van erflater (en derhalve diens erfgenamen) in een aantal aan de VOF in gebruik gegeven registergoederen. De voorzieningenrechter beantwoordt deze vraag bevestigend. Wel constateert de voorzieningenrechter dat gelijktijdig met die levering de betaling van de overnamesom dient te geschieden. Over de hoogte van de overnamesom loopt een bodemprocedure. De voorzieningenrechter stelt dat – anders dan eisers stellen – zolang niet is voldaan aan deze betalingsverplichting de executeur zich ter zake van zijn leveringsverplichting kan beroepen op een opschortingsrecht. De weigering van de executeur om tot levering over te gaan, is dan ook geen schending van met boetes bedreigde verplichtingen uit de vennootschapsakte.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 14-04-2022

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2022:1931

Zaaknummer: C/01/379649 / KG ZA 22-98

Rechters: W. Schoorlemmer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank benoemt een vereffenaar omdat de bewindvoerder over het vermogen van de beneficiair aanvaardende erfgenaam de nalatenschap niet beheert.

Als gevolg van verwerping van diens nalatenschap door zijn (klein)kinderen en vooroverlijdens is een kleinkind van een vooroverleden zus de enig erfgenaam van erflater. Dit kleinkind heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. De goederen die (zullen) toebehoren aan dit kleinkind staan onder bewind. Tot de nalatenschap behoort een met twee hypotheek bezwaarde woning. In onderhavige procedure verzoekt de hypothecaire schuldeiser de rechtbank om een vereffenaar te benoemen, artikel 4:203 lid 1 aanhef en onder b BW. De rechtbank wijst dit verzoek toe omdat verzoekster voldoende heeft onderbouwd dat er grond is om een vereffenaar te benoemen. Zo staat vast dat de nalatenschap niet wordt beheerd en dat de bewindvoerder over het vermogen van de erfgenaam geen actie heeft ondernomen om de nalatenschap te vereffenen. Ook heeft de bewindvoerder aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de benoeming van een vereffenaar.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 23-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:4034

Zaaknummer: C/10/637814 / HA RK 22-463

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat een erfgenaam onvindbaar is, kan de nalatenschap niet worden afgewikkeld. Op verzoek van een andere erfgenaam benoemt de rechtbank een vereffenaar.

Doordat één erfgenaam onvindbaar is, kan de vereffening van de beneficiair aanvaarde nalatenschap van erflater niet worden afgerond en kan deze niet worden verdeeld. Een van de erfgenamen verzoekt de rechtbank om een vereffenaar te benoemen, artikel 4:203 lid 1 aanhef en onder a BW. Nu de overige erfgenamen/belanghebbenden de rechtbank niet hebben bericht dat zij verweer willen voeren tegen het verzoek, én er sprake is van een impasse, is er voldoende grond om het verzoek toe te wijzen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 12-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:4033

Zaaknummer: C/10/634678 / HA RK 22-242

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Moeder voerde tijdens leven zelf het beheer. Pinbetalingen en overboekingen door zoon vallen onder het beheer van moeder zodat de zoon na het overlijden geen rekening en verantwoording hoeft af te leggen.

Na het overlijden van moeder vordert dochter dat gedaagde/zoon rekening en verantwoording aflegt over het door hem sedert 2009 gevoerde beheer over het vermogen van moeder. In dat kader overweegt de rechtbank dat eiseres onvoldoende onderbouwt dat moeder niet meer in staat was om zelf haar eigen financiën te behartigen. Enkel verblijf van moeder in een zorgcentrum is daarvoor onvoldoende. Omdat ook een medische diagnose van dementie ontbreekt, gaat de rechtbank ervan uit dat moeder haar wil kon bepalen. Uit de feiten leidt de rechtbank vervolgens af dat dochter ook niet slaagt in de onderbouwing van haar stelling dat de zoon het beheer heeft gevoerd. Hetgeen de zoon aan werkzaamheden heeft verricht (doen van overboekingen en pinbetalingen) viel onder het beheer van moeder. Onder verwijzing naar HR 9 mei 2014 (ECLI:NL:HR:2014:1089) meldt de rechtbank dat als wél sprake was van beheer door de zoon er alleen een verplichting was tot het doen van rekening en verantwoording indien tussen partijen een rechtsverhouding bestaat of heeft bestaan krachtens welke de een jegens de ander (de rechthebbende) verplicht is om zich omtrent de behoorlijkheid van enig vermogensrechtelijk beleid te verantwoorden. Een zodanige verhouding kan voortvloeien uit de wet, een rechtshandeling of ongeschreven recht. Van dit alles is in casu geen sprake. De rechtbank wijst het gevorderde af.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 11-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:3906

Zaaknummer: 10/625560 HA ZA 21-825

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vorderingen op de nalatenschap van de langstlevende voortvloeiend uit het overlijden van de eerststervende zijn voor kleinkind/erfgenaam een onbekende schuld als bedoeld in artikel 4:194a BW. Verzoek om alsnog beneficiair te mogen aanvaarden wordt toegewezen.

Als gevolg van het overlijden van opa in 1990 hebben diens zoon en dochter een bij haar overlijden opeisbare vordering op hun moeder/oma. In 1991 wordt een kleinzoon (kind van de zoon) geboren. Acht/negen jaar voor haar overlijden is de kleinzoon bij oma ingetrokken en hij heeft haar verzorgd. Oma heeft de kleinzoon tot enig erfgenaam benoemd. In juni 2021 is oma overleden. Nadat de kleinzoon haar nalatenschap in augustus 2021 zuiver heeft aanvaard, eist zijn tante (dochter van oma) haar vordering ter zake van de nalatenschap van opa op. De kleinzoon verzoekt in oktober 2021, en derhalve tijdig, om alsnog beneficiair te mogen aanvaarden. De kantonrechter wijst dit verzoek toe. Uit de uitgebreide overwegingen blijkt dat de kantonrechter waarde hecht aan het feit dat tante haar neef na het overlijden niet op het bestaan van het testament van opa en haar daaruit voortvloeiende vorderingsrecht op de nalatenschap van de erflaatster heeft gewezen. Relevant is ook dat de accountant van oma niets wist van deze vordering en dat ook de vader van de neef heeft verklaard dat hij niets wist van zijn vordering op de nalatenschap. De kantonrechter weegt tevens mee dat de neef zijn opa nooit heeft gekend, dat oma noch tante iets over het testament van opa en de daaruit voortvloeiende vorderingsrechten hebben gezegd, dat uit de administratie van oma niets hierover bleek, en dat hij werd bijgestaan door een accountant (die ook van niets wist). Daarmee staat, zo de kantonrechter, in voldoende mate vast dat de neef/erfgenaam bedoelde vorderingen niet kende of behoorde te kennen toen hij in augustus 2021 de nalatenschap zuiver aanvaardde.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 18-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:3946

Zaaknummer: 9485224 \ EZ VERZ 21-249

Rechters: W.E. Elzinga

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een nur- legitimaris is geen deelgenoot en ontbeert een beroep op artikel 3:194 lid 2 BW. De door de legitimaris gevorderde verbeurdverklaring wordt niet toegewezen. Redelijkheid en billijkheid maken dit niet anders. Wel wijst de rechtbank – zo daar aanleiding toe zou zijn – op de route van een op onrechtmatige daad gebaseerde schadevergoedingsvordering.

Eiser is legitimaris in de nalatenschap van erflater. In het kader van de berekening van diens legitieme portie is onder meer in geschil welke de bestanddelen zijn van de nalatenschap en wat hun waarde is. Tevens doet eiser een beroep op verbeurdverklaring als bedoeld in artikel 3:194 lid 2 BW. In dat kader overweegt de rechtbank dat de nur-legitimaris een schuldeiser is van de nalatenschap en geen deelgenoot, en derhalve de vergaande bescherming van artikel 3:194 lid 2 BW ontbeert. Onder verwijzing naar artikel 1 lid 1 Protocol I bij het EVRM overweegt de rechtbank dat voor een civielrechtelijke inbreuk op het ongestoord genot van het eigendomsrecht een voldoende specifieke en wettelijke bepaling vereist is. Een dergelijke bepaling ontbreekt voor de legitimaris. Ook de door de legitimaris in stelling gebrachte redelijkheid en billijkheid maken dit niet anders. Deze beginselen beheersen weliswaar mede de verhouding tussen erfgenamen en legitimarissen, maar zijn onvoldoende specifiek om een inbreuk op het eigendomsrecht te rechtvaardigen (ECLI:NL:GHAMS:2013:1968). De aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid biedt hiervoor onvoldoende grondslag. Interessant is dat de rechtbank vervolgens overweegt dat dit alles onverlet laat dat de legitimaris(sen) (indien daarvoor aanleiding bestaat) de weg openstaat van het vorderen van schadevergoeding uit hoofde van onrechtmatige daad.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 02-02-2022

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2022:2607

Zaaknummer: C/05/388220 / HZ ZA 21-184

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bij vormvrije giften is voor de bepaling van de formele naamstelling van de gift niet alleen de ondertekening relevant.

In het kader van de berekening van de legitieme portie is onder meer in geschil door wie – moeder en/of vader/erflater – een aantal schenkingen (in de vorm van kwijtschelding op een lening) zijn gedaan. De rechtbank overweegt dat (ECLI:NL:GHARL:2014:8057) hierbij dat de formele naamstelling van de gift bepalend is. Vervolgens ziet de rechtbank in een aantal overgelegde kwijtscheldingsverklaringen reden om de giften te beschouwen als giften van moeder én vader/erflater samen. Interessant is dat de rechtbank onder verwijzing naar de vormvrijheid van giften (art. 7:175 en 7:177 BW) overweegt dat daarbij niet bepalend is of de verklaringen door zowel moeder als erflater/vader zijn ondertekend. De rechtbank hecht meer belang aan het gegeven dat vader/erflater en moeder ook andere bedragen samen hebben kwijtgescholden. Er zijn daarnaast geen aanwijzingen dat de verklaringen niet overeenstemmen met de wil van erflater.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 04-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:4613

Zaaknummer: C/09/597800 / HA ZA 20-807

Rechters: I.A.M. Kroft

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het dwalingsregime van artikel 3:196 BW (en art. 3:199 BW) is niet beperkt tot dwaling omtrent de waarde en leidt in casu tot afwijzing van het beroep op dwaling ter zake van de geldigheid van het testament van erflater.

Geïntimeerde is de enig erfgenaam en executeur in de nalatenschap van vader die in 2007 is overleden. Moeder is overleden in 1999. In juli 2009 hebben geïntimeerde en de andere twee kinderen van vader en moeder bij notariële akte de ontbonden huwelijksgemeenschap vader/moeder alsmede hun beider nalatenschappen verdeeld. Daarbij is rekening gehouden met de legitieme porties van de andere twee kinderen in de nalatenschap van vader. In die akte is tevens afstand gedaan van ieder recht om ontbinding of vernietiging van de verdeling en levering te vorderen.

In eerste aanleg vordert appellant een verklaring voor recht dat vaders testament nietig was, alsmede wijziging van de akte van verdeling. De rechtbank heeft beide vordering afgewezen.

In appèl doet appellant mede een beroep op dwaling als bedoeld in artikel 6:228 BW ter vernietiging van de overeenkomst uit juli 2009. Appellant heeft gedwaald omdat hij altijd al het vermoeden had dat vader wilsonbekwaam was ten tijde van het opmaken van zijn laatste testament.

Het hof gaat niet mee in dit betoog. Op de verdelingsovereenkomst van juli 2009 is krachtens artikel 3:199 BW het bepaalde van artikelen 6:228-6:230 BW niet van toepassing. Dat appellant stelt te hebben gedwaald omtrent de geldigheid van het testament en dat hij dus heeft gedwaald over andere feiten en omstandigheden dan de waarde van de goederen, doet aan het voorgaande niet af. Volgens het hof valt ook de beweerdelijke dwaling omtrent de geldigheid van het testament onder de uitsluiting van de dwalingsregeling ex artikel 3:199 BW. Daarmee staat vast dat vernietigbaarheid van een verdeling wegens dwaling dus uitsluitend wordt beheerst door artikel 3:196 BW. Nu appellant zelf aangeeft dat benadeling voor meer dan een vierde gedeelte niet speelt, komt hem – los van de vraag naar de reikwijdte van de afstandsverklaring en het vraagstuk van verjaring – geen beroep op vernietiging van de overeenkomst wegens dwaling toe.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 24-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:4186

Zaaknummer: 200.289.059/01,

Rechters: C. Koopman, O.E. Mulder en M. Weissink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erflater heeft in zijn testament zijn nur-biologische zoon tot mede-erfgenaam benoemd. Hoewel géén sprake is van een familierechtelijke betrekking tussen het kind en erflater/ouder past het hof voor de SW 1956 ter zake van de over de verkrijging verschuldigde erfbelasting door een nur-biologisch kind van diens nur-biologische ouder de kindvrijstelling (art. 32 SW 1956) en het kindtarief (art. 24 SW 1956) toe.

X is in 2003 door Z erkend als zijn kind (art. 1:203 BW). Y is de biologische vader van X. X heeft zowel met zijn juridische als zijn biologische vader *family life* (art. 8 EVRM). Biologische vader Y is in 2017 overleden en heeft in zijn testament zijn zoon X (die hij – zo staat in dat testament – graag had willen erkennen en voor zover mogelijk alsnog erkent) voor 30% tot erfgenaam benoemd. Tussen X en de inspecteur van de Belastingdienst is in geschil of ter zake van de verkrijging door X de (hogere) kindvrijstelling van toepassing is (art. 32 lid 1 aanhef en ten vierde onder c SW 1956) en of X recht heeft op toepassing van het lagere kindtarief van tariefgroep I SW (art. 24 lid 1 SW 1956). In eerste aanleg (ECLI:NL:RBGEL:2021:1347, ERF 2021-0086) beslist de rechtbank in het voordeel van de inspecteur. Kort en goed overweegt het hof in appèl dat het begrip ‘kind’ voor de toepassing van de belastingwet, waaronder de SW, een eigen definitie kent (art. 2 lid 3 onder i Awr). In de tekst van dit artikel wordt níet verwezen naar het begrip ‘familierechtelijke betrekking’ (als bedoeld in art. 1:197 BW), maar naar het begrip ‘bloedverwant’. Verder is volgens het hof een biologisch kind een bloedverwant in de eerste graad van zijn biologische ouder. Ook overweegt het hof dat noch de SW zelf noch de wetsgeschiedenis aanknopingspunten bevat dat voor de uitleg van het begrip kind moet worden uitgegaan van een familierechtelijke betrekking. De wetgever heeft – zo het hof – met artikel 3:1 lid 1 BW het begrip ‘bloedverwant’ uitgebreid waardoor voor het bestaan van bloedverwantschap een biologische relatie niet vereist is. Uit dit alles valt naar het oordeel van het hof niet af te leiden dat een biologisch kind niet als SW-bloedverwant van zijn biologische ouder kan worden aangemerkt.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 17-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:4050

Zaaknummer: 21/00513

Rechters: B.F.A. van Huijgevoort, R.C.H.M. Lips en I. Reijngoud

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Uitkering levensverzekering behoort niet tot nalatenschap erflaatster.

Het gerecht oordeelt dat een door erflaatster afgesloten en als gevolg van haar overlijden tot uitkering komende levensverzekering niet tot haar nalatenschap behoort. Het gerecht baseert dit oordeel op het feit dat de levensverzekering dient tot zekerheid van de aflossing van een hypotheekschuld en dat eenzelfde polis ook is afgesloten op het leven van haar echtgenoot. Het gerecht overweegt dat het doel van dergelijke polissen is om te voorkomen dat de langstlevende bij overlijden van de eerstervende met een hoge hypotheekschuld achterblijft. Het gerecht leidt uit de verpanding van de uitkering aan de hypothecaire geldverstrekker af dat de uitkering niet (voor de helft) in de nalatenschap van erflaatster valt en bij de verdeling daarvan buiten beschouwing moet worden gelaten.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 30-03-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2022:125

Zaaknummer: AR AUA201903949

Rechters: J.A. van Voorthuizen

Wetsartikelen: